

Vlaams
Parlement

ingediend op **1375** (2017-2018) – Nr. 3
22 januari 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Martine Taelman en Lorin Parys

over het ontwerp van decreet

betreffende het lokaal sociaal beleid

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bart Van Malderen.

Vaste leden:

Danielle Godderis-T'Jonck, Lies Jans, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Vera Celis, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester,
Manuela Van Werde;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Emmily Talpe;
Jan Bertels, Bert Moyaers;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

- 1375** (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendement

INHOUD

I.	Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
1.	Strategisch niveau	6
2.	Tactisch niveau	7
3.	Operationeel niveau – onderbescherming en toegankelijkheid	7
4.	Operationeel - vermaatschappelijking	11
5.	Ondersteuningsbeleid	12
II.	Algemene bespreking	12
III.	Artikelsgewijze bespreking en stemming	22
IV.	Stemming over het geheel	23
	Gebruikte afkortingen	24

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid tijdens haar vergaderingen van 19 december 2017 en 16 januari 2018.

Op dit ontwerp van decreet is één amendement ingediend. Het werd gepubliceerd als *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1375/2.

I. Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Met het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid wil minister *Jo Vandeurzen* lokale besturen ondersteunen in het voeren van een lokaal sociaal beleid.

Recent is ook het decreet over het lokaal bestuur (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1353/10) behandeld in het Vlaams Parlement. In dat decreet wordt de specifieke opdracht van het OCMW opgenomen in het kader van artikel 1 en artikel 57, §1, van de organieke wet van 8 juli 1976. De opdracht van de lokale besturen is ervoor te zorgen dat mensen een leven kunnen leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid. Het verzekert de curatieve en preventieve hulp, en bevordert de maatschappelijke participatie. Om als lokaal bestuur deze opdrachten waar te maken is een sterk sociaal beleid op lokaal niveau noodzakelijk. Met dit ontwerp van decreet bevestigt de Vlaamse Regering het belang daarvan en biedt ze een kader om dit te verwezenlijken op strategisch, tactisch en operationeel niveau.

Een lokaal sociaal beleid dat inzet op maatschappelijke participatie van alle burgers vertrekt van een grondrechtvisie. Het lokaal sociaal beleid omvat aldus alle doelstellingen en acties van het lokaal bestuur en de lokale actoren die gericht zijn op het maximaal realiseren van de grondrechten opgenomen in de artikelen 23 en 24, §3, van de Grondwet: recht op arbeid, sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid, sociale, geneeskundige en juridische bijstand, behoorlijke huisvesting, een gezond leefmilieu, culturele en maatschappelijke ontplooiing, gezinsbijslagen en onderwijs. De reden voor deze benadering is dat ongelijkheid van burgers moet worden vermeden en/of weggewerkt voor de toegang tot basisrechten en het uitoefenen ervan. Dat is een verantwoordelijkheid van Vlaanderen en van de lokale besturen. De overtuiging is dat de toekomstige eenheid van bestuur van OCMW en gemeente, opgenomen in het decreet over het lokaal bestuur, grote kansen biedt om meer dan ooit deze basisrechten te realiseren op de verschillende levensdomeinen.

De lokale besturen worden erkend als cruciale partners in het welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid. Hun regierol wordt erkend maar tegelijkertijd is het belangrijk dat deze regierol op een transparante manier gescheiden wordt van de mogelijke rol als actor. Dat is een voorwaarde om het vertrouwen van alle actoren op het terrein te winnen. Het ontwerp van decreet wijst de regierol op het vlak van lokale sociale hulp- en dienstverlening toe aan de lokale besturen. Vanuit de hoek van de lokale besturen wordt terecht aangehaald dat effectieve regie doorzettingsmacht vergt: de organisaties in het bredere lokale sociale netwerk (publiek en/of privaat) moeten mee willen stappen, en indien dat niet lukt moeten er instrumenten zijn voor de coördinator. Het begrip doorzettingsmacht dient verder uitgeklaard te worden per sector. Voorbeelden van instrumenten die daarbij kunnen worden gehanteerd zijn een volledige decentralisatie van middelen, het afsluiten van lokale protocollen, het werken met convenanten tussen de lokale en Vlaamse overheid, een slot zetten op (een deel van) de middelen van Vlaams gefinancierde voorzieningen en deze middelen koppelen aan lokaal geformuleerde doelstellingen. De manier waarop de regierol

kan worden ingevuld en de mate waarin een instrument in handen gegeven wordt van het lokale bestuur in het kader van deze regierol worden in sectorale regelgeving nader bepaald, gezien de complexiteit en diversiteit van de verschillende domeinen waarover het lokaal sociaal beleid kan handelen.

Een Vlaamse beleidsvisie over lokaal sociaal beleid dient aandacht te hebben voor de scope van het lokaal sociaal beleid, waarbij enerzijds lokale autonomie en anderzijds subsidiariteit de leidende principes zijn.

Een eerste principe is de lokale autonomie. Een lokaal bestuur kan autonoom een lokaal sociaal beleid ontwikkelen in functie van lokale noden. Bij vele lokale besturen is er veel proactiviteit. De Vlaamse overheid mag dit niet afremmen door een te strakke regelgeving. Anderzijds mag niet uit het oog worden verloren dat er ook lokale besturen zijn die deze proactiviteit niet vertonen en op zoek zijn naar hoe zij hun lokaal sociaal beleid in een vaak zeer complexe omgeving kunnen vormgeven.

Een tweede principe is de subsidiariteit. Dat houdt in dat de sociale hulp- en dienstverlening georganiseerd wordt op het meest geschikte niveau, waarbij geldt dat wat op een niveau het dichtst bij de burger georganiseerd kan worden, ook daar georganiseerd wordt. Bij het bepalen van dit niveau zijn efficiëntie, effectiviteit en gelijkheid belangrijke leidraden. Dat betekent dat ook de Vlaamse overheid een sociaal beleid voert. De prevalentie en/of specificiteit van bepaalde sociale noden maakt organisatie en afstemming op een hoger Vlaams niveau noodzakelijk. Voorbeelden hiervan zijn bepaalde vormen van handicapspecifieke zorg, specialistische medische zorg of specifieke vormen van jeugdhulp. Op sommige terreinen kunnen de Vlaamse overheid en lokale besturen ook gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen, waarbij complementair en/of ondersteunend gewerkt wordt. Een voorbeeld hiervan zijn de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen. Deze worden geformuleerd op basis van wetenschappelijk onderzoek en er wordt een evidencebased kadermethodiek uitgewerkt. Deze kadermethodiek wordt aangeboden aan de lokale besturen, samen met ondersteuning van het Vlaams Instituut Gezond Leven. Lokale besturen zijn vrij om dit aanbod en deze ondersteuning op te nemen en het eigen lokaal preventief gezondheidsbeleid ermee voeding te geven. Het zou enerzijds weinig efficiënt zijn om elk lokaal bestuur aan te moedigen een eigen evidencebased kadermethodiek voor het werken aan gezondheidsdoelstellingen te ontwikkelen. Anderzijds is het wel effectief om vervolgens afhankelijk van mogelijkheden en noden lokale keuzes te maken inzake het preventief gezondheidsbeleid, aangezien deze lokaal sterk kunnen verschillen. Ten slotte kunnen in het kader van efficiëntie en effectiviteit ook bepaalde controles op kwaliteit opgezet en gecoördineerd worden door de Vlaamse overheid.

Met dit ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid wordt er ook uitdrukkelijk voor gekozen om een algemeen beleidskader uit te werken dat voldoende vrijheidsgraden biedt, zodat er per sector gediversifieerd kan worden inzake de operationalisering van zaken zoals de coördinatie tussen vraag en aanbod van lokale sociale hulp- en dienstverlening, de modaliteiten inzake de scheiding tussen actorrol en regierol wanneer het lokaal bestuur ook zelf aanbieder is van lokale sociale hulp- en dienstverlening, het garanderen van lokale bestuurskracht en de regels en voorwaarden die gelden voor de bijdrage van Vlaams gesubsidieerde sectoren aan het lokaal sociaal beleid. De keuze om enerzijds een generiek kader lokaal sociaal beleid vast te stellen, en anderzijds dit kader per sector te operationaliseren, is noodzakelijk, omdat het niet wenselijk is om de modaliteiten van lokaal sociaal beleid te uniformiseren over vaak heel divers georganiseerde sectoren. De eigenheid en de historische ontwikkelingen van de verschillende sectoren zijn te divers. Met andere woorden, het uitgangspunt is wel dat alle gesubsidieerde, erkende of vergunde diensten

maximaal bijdragen tot lokaal geformuleerde beleidsdoestellingen, maar dat de manier waarop kan verschillen van sector tot sector.

Ten slotte is er ook nog een belangrijk punt wat betreft de schaal waarop het lokaal sociaal beleid vorm krijgt. Uitgangspunt is dat lokale besturen, binnen het kader dat gecreëerd wordt in het decreet over het lokaal bestuur, kunnen samenwerken met andere lokale besturen. Het is duidelijk dat voor een aantal beleidsprioriteiten de lokale schaal het meest aangewezen is. Daartegenover staat dat lokale besturen zelf vaststellen dat voor de aanpak van bepaalde problemen of het zich richten op specifieke doelgroepen een grotere schaal efficiënter en effectiever is. Steeds meer lokale besturen gaan zelf aan de slag met dit spanningsveld tussen verschillende schalen. Ze richten OCMW-verenigingen of andere samenwerkingsverbanden op. Minister Jo Vandeuren gaat ervan uit dat deze bovenlokale samenwerking rekening houdt met andere regionale afbakeningen, zoals die van de eerstelijnszones in de zorg, wel te verstaan dat lokaal sociaal beleid verschillende beleidsdomeinen kan omvatten en ook andere regionale afbakeningen van belang kunnen zijn. Alleszins gaat hij uit van logische samenwerkingsverbanden die zo veel mogelijk overlappen.

1. Strategisch niveau

De artikelen 4, 5, 6 en 7 handelen over het lokaal sociaal beleid op strategisch niveau. Het lokaal bestuur heeft de verantwoordelijkheid om binnen het meerjarenplan – dat opgemaakt wordt volgens de regels bepaald in het decreet over het lokaal bestuur – een integraal en inclusief sociaal beleid te realiseren. Dat betekent dat er in alle beleidsdomeinen waar het lokaal bestuur (mee) verantwoordelijk voor is, rekening wordt gehouden met de effecten van dit beleid op het vlak van maatschappelijke participatie voor alle burgers en het maximaal realiseren van basisrechten, in het bijzonder op mensen in kwetsbare posities.

Een lokaal sociaal beleid moet gedragen zijn door de bevolking van de gemeente. Daarom wordt in artikel 5 het belang beklemtoond van het betrekken van zo veel mogelijk doelgroepen bij het tot stand komen, het evalueren en bijsturen van het beleidsplan. De minister gaat ervan uit dat het lokaal bestuur participatieve processen opzet die toelaten dat ook kwetsbare doelgroepen worden bereikt. Doorgaans vergt dit specifieke inspanningen en methodieken. Om deze decretale bepaling in te vullen wordt rekening gehouden met de lokale autonomie, want de lokale context bepaalt mee welke lokale actoren en doelgroepen betrokken worden. Veel hangt af van de problemen die op dat moment urgent zijn. Ook het al dan niet aanwezig zijn van andere initiatieven is relevant. Ten slotte zijn er ook bestaande structuren en netwerken waarbinnen lokale actoren elkaar ontmoeten. Voor het inbrengen van het gebruikersperspectief kan men ook terugvallen op organisaties met specifieke expertise.

Afhankelijk van de noodzakelijke lokale bestuurskracht, de aanwezigheid van bepaalde problemen die de gemeentegrenzen overschrijden, biedt artikel 6 de mogelijkheid dat lokale besturen op een bovenlokale schaal sociaal beleid ontwikkelen. Dit is ook zinvol in functie van wat eerder is benoemd als een integraal beleid. Vele beleidsdomeinen hebben een effect op de kwaliteit van leven. Op deze beleidsdomeinen wordt in een aantal regio's al bovenlokaal samengewerkt. Het organieke kader waarbinnen deze samenwerking mogelijk is, wordt geregeld in het decreet over het lokaal bestuur.

Het strategische deel van het ontwerp van decreet wordt afgesloten met artikel 7 en handelt over het bevorderen van de afstemming en complementariteit van de lokale sociale hulp- en dienstverlening. Complementaire hulp- en dienstverlening vullen mekaar aan en werken wederzijds versterkend.

De tweede paragraaf van artikel 7 gaat specifiek in op de scheiding van rollen van het lokaal bestuur, waarbij dat zowel de rol van dienstverlener en actor opneemt als dat van regisseur. Een lokaal bestuur kan te allen tijde zelf hulp- en dienstverlening organiseren en/of aanbieden. Deze rollen moeten duidelijk en transparant gescheiden worden. Wegens de vele verschillende specifieke lokale contexten wordt hier niet bepaald hoe dat dient te gebeuren en wordt eveneens verwezen naar sectorale regelgeving. Maar transparante communicatie, democratische controle en inspraak van de gemeenteraad, systematisch overleg met partners waarbij keuzes worden verduidelijkt en mee kan worden nagedacht over criteria voor deze regie zijn enkele van de mogelijkheden. Daar waar het lokaal bestuur beslist om de regierol uit te besteden aan een andere actor, geldt dezelfde rollenscheiding voor deze actor.

2. Tactisch niveau

Op het tactische niveau wil dit ontwerp van decreet een goede afstemming van lokaal sociaal beleid met Vlaams beleid. Artikel 8 bepaalt dat in sectorale regelgeving steeds wordt opgenomen hoe erkende of vergunde voorzieningen moeten bijdragen aan lokaal geformuleerde beleidsdoelstellingen in het kader van lokaal sociaal beleid. Subsidies, erkenningen of vergunningen kunnen voorwaardelijk gemaakt worden in functie van de bijdrage aan lokaal sociaal beleid. Daarnaast bepaalt dit artikel dat de Vlaamse Regering, per sector, de mate en de manier kan bepalen waarop de programmatie wordt afgestemd op het lokaal sociaal beleid, onder meer voor het maken van afspraken over het samenbrengen van programmatienormen voor meerdere gemeenten. Een voorwaarde voor dit alles is dat het lokaal bestuur, voor zover van toepassing voor de desbetreffende sector, voldoende zijn rol als actor en regisseur scheidt.

3. Operationeel niveau – onderbescherming en toegankelijkheid

Op het operationele niveau ligt de klemtoon enerzijds op de strijd tegen onderbescherming en de toegankelijkheid van de hulp- en dienstverlening, en anderzijds op de vermaatschappelijking.

Lokaal wordt er al veel werk gemaakt van het verhogen van de toegankelijkheid van de lokale sociale hulp- en dienstverlening. Daarbij worden in veel lokale besturen ook de lokale actoren betrokken. In het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid wordt hiervoor het concept van het Sociaal Huis naar voren geschoven met minimaal een loket-, informatie- en doorverwijsfunctie. In de gemeenten heeft dit concept op verschillende manieren vorm gekregen. De vaststelling is dat het Sociaal Huis vooral het beeld oproept van een fysieke locatie, met minstens het aanbod van sociale hulp- en dienstverlening van gemeente en OCMW. In sommige gemeenten zijn ook externe partners aanwezig in het Sociaal Huis. In andere gemeenten wordt vooral ingezet op een goede doorverwijzing naar extern hulpaanbod door middel van samenwerking en het beter kennen van elkaars aanbod. Dit ontwerp van decreet wil de functie van het Sociaal Huis als minstens een herkenbaar lokaal aanspreekpunt voor lokale hulp- en dienstverlening, zowel voor burgers als voor externe aanbieders van sociale hulp- en dienstverlening, verankeren.

Dit ontwerp van decreet gaat nog een stap verder. De fysieke toegankelijkheid van lokale hulp- en dienstverlening en/of het maken van goede afspraken omtrent doorverwijzing zijn niet altijd voldoende om een toegankelijke hulp- en dienstverlening te realiseren en de aanpak van onderbescherming tegen te gaan. Daarom realiseert het lokaal bestuur, vanuit het concept Sociaal Huis, ook een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal dat minstens het OCMW, het erkende CAW en de erkende diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen omvat. De functies en werkingsprincipes waarop dit geïntegreerd breed

onthaal wordt geënt en de mogelijkheden die worden opengelaten voor de uitbouw ervan, maken het voor gemeenten mogelijk om dit te koppelen aan het proces om te komen tot een Sociaal Huis, rekening houdend met de diversiteit die er is in Vlaanderen. Het geïntegreerd breed onthaal verhoogt de toegankelijkheid van de hulp en gaat onderbescherming tegen door de krachten van bovengenoemde eerstelijnswelzijnsvoorzieningen te bundelen. Een toegankelijk onthaal is neutraal, bekend, betaalbaar, betrouwbaar, bereikbaar, beschikbaar, begrijpbaar, bruikbaar en bijgevolg ook snel herkenbaar en zichtbaar voor de burger. Dat veronderstelt een gemeenschappelijke profilering van de onthaalfuncties en werkingsprincipes van deze welzijnsvoorzieningen.

Het onthaal wordt als overkoepelende term gehanteerd voor een aantal functies en werkingsprincipes die eigen zijn aan deze eerstelijnsactoren.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de realisatie van de samenwerkingsverbanden, en laat zich hierbij inspireren door de elf lopende proefprojecten. Alleszins zullen ze voldoende ruimte laten om het geïntegreerd breed onthaal lokaal specifiek verder in te vullen op maat van de lokale noden.

Lokale automatische rechtentoekenning, administratieve vereenvoudiging en het toepassen van lokaal proactief handelen in de hulp- en dienstverlening zijn aspecten die in het lokaal sociaal beleid centraal dienen te staan. Hulp- en dienstverleningsorganisaties worden geconfronteerd met complexe vragen van zeer kwetsbare doelgroepen. Vanuit die complexiteit is vastgesteld dat één actor/partner de problemen niet alleen kan oplossen, en dat samenwerking vanuit onderscheiden opdrachten nodig is. Toegankelijke en proactieve dienstverlening vraagt een breed netwerk van partnerorganisaties. Ontschotting tussen en binnen organisaties en lokale besturen is noodzakelijk opdat het beschikbare aanbod elkaar kan versterken en aanvullen om een geïntegreerde en kwalitatieve hulp- en dienstverlening te realiseren. Daarom leggen de kernactoren van het geïntegreerd breed onthaal ook verbindingen met basis- of faciliterende actoren, en met het achterliggende meer gespecialiseerde aanbod.

Het lokaal bestuur – of een samenwerking van meerdere lokale besturen – heeft de verantwoordelijkheid dat het samenwerkingsverband daadwerkelijk wordt gerealiseerd en kan dat ook doen in het brede concept van het Sociaal Huis. Alleszins maakt het Sociaal Huis deel uit van het geïntegreerd breed onthaal. In het samenwerkingsverband kan het lokaal bestuur er uitzonderlijk voor kiezen om – in overleg met alle partners uit het samenwerkingsverband – de praktische coördinatie uit te besteden aan een partner die deel uitmaakt van het samenwerkingsverband. Voor de zorg- en welzijnsactoren betekent dit dat zij de regie door de lokale besturen te allen tijde respecteren en, wanneer zij in uitzonderlijke situaties een regierol opnemen, zij eveneens deze rol duidelijk scheiden van hun rol als actor.

Artikel 10 bepaalt een aantal duidelijke en minimale functies die het samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal moet realiseren: het verstrekken van neutrale informatie over het aanbod van de lokale sociale hulp- en dienstverlening, het verkennen van rechten, het realiseren van rechten, de vraagverheldering en het neutraal doorverwijzen naar de gepaste lokale sociale hulp- en dienstverlening. Niet elke lokale actor die deel uitmaakt van het samenwerkingsverband moet alle functies realiseren. In het samenwerkingsverband kunnen heldere afspraken tot stand komen over wie wat opneemt. De Vlaamse overheid draagt hierbij respect voor de lokale diversiteit van het samenwerkingsverband dat op een flexibele manier de minimale competenties kan realiseren. Het vastleggen van deze functies houdt natuurlijk niet in dat de lokale actoren die deel uitmaken van het samenwerkingsverband, daarnaast geen andere activiteiten realiseren. Maar hier wordt het samenbrengen van een aantal

basisopdrachten in een voor de burger herkenbaar geheel, beoogd. Het is evident dat in eerste instantie wordt gestreefd naar een proactieve, voldoende generalistische en neutrale frontoffice, waarbij de weg naar de meer gespecialiseerde ondersteuning op basis van probleemdomainen, in de backoffice, zo kort mogelijk is.

Artikel 11 bepaalt de werkingsprincipes die het samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal minstens moet hanteren. Een toegankelijk onthaal is neutraal ten aanzien van het eigen of ander hulp- en dienstverleningsaanbod, bekend en bijgevolg snel herkenbaar, zichtbaar en proactief voor de burger.

Gezien de vaak meervoudige complexe context van maatschappelijk kwetsbare groepen is een integrale en generalistische benadering noodzakelijk. Een generalist heeft een brede kennis van meerdere domeinen en richt zich integraal op het functioneren van personen op alle levensdomeinen, voert een scala aan lichte interventies uit, heeft oog voor problemen, mogelijkheden en kansen, verbindt hulp- en dienstverlening met maatschappelijke participatie en andersom, en werkt tot slot met individuen, systemen en/of groepen. Dit generalistische perspectief is cruciaal maar tegelijk moet meer gespecialiseerde hulp vlot binnen bereik zijn.

Outreaching handelen is een methodiek om actief op zoek te gaan naar de meest kwetsbare doelgroepen die (nog) niet bereikt worden. Vanuit de filosofie dat het verhogen van de toegankelijkheid maximaal tegemoetkomt aan de bestaande noden en behoeften, moet het samenwerkingsverband ook en vooral proactief werken. In het bijzonder voor de meer kwetsbare groepen zal de hulp- en dienstverlening zich moeten verplaatsen naar de leefwereld van de mensen in armoede, de sociaal geïsoleerden, de chronisch zieken, de mensen met psychische problemen enzovoort, en daar versterkend werken voor de betrokkene, zijn netwerk en de brede samenleving.

Continuïteit in de hulpverlening betekent dat het hulp- en dienstverleningsproces wordt gekenmerkt door naadloze overgangen, en dat zowel in de frontoffice als in de backoffice, en binnen de beschikbare capaciteit.

Er wordt ingezet op krachtgericht en participatief werken in de hulp- en dienstverlening. Hiermee verschuift de focus van probleemoplossing door de hulpverlener naar het ontginnen van de eigen mogelijkheden van de cliënt, en van het terugdringen van problemen naar het ontwikkelen van wat goed loopt. Vertrouwen opbouwen, het activeren van netwerken, het terug bijsturen en verrijken van de relatie tussen cliënt en hulpverlener met de component intermenselijke ontmoeting en een open basishouding van de hulpverlener zijn hier belangrijke uitdagingen. Krachtgericht en participatief werken houdt ook in dat de cliënt de regie en de keuzevrijheid heeft over het hulp- en dienstverleningsproces dat leidt naar een eigen invulling van kwaliteit van leven. De cliënt die centraal staat, moet in alle facetten van de hulp- en dienstverlening zichtbaar worden. Er moet daarbij ook rekening worden gehouden dat het niet voor iedereen evident is om die rol van regisseur waar te maken. Waar wenselijk moet de cliënt zich kunnen laten bijstaan door een vertrouwenspersoon naar keuze binnen of buiten het netwerk.

In een goed draaiend samenwerkingsverband is goede informatie-uitwisseling tussen de actoren van het samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal noodzakelijk, en is er nood aan een goed afgebakend kader voor deze informatie-uitwisseling. Paragraaf 2 heeft betrekking op de verwerking van persoonsgegevens en de uitwisseling van persoonsgegevens tussen actoren die deel moeten uitmaken van het samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal, met name het OCMW, het erkende CAW en de erkende diensten maatschappelijk werk van

de ziekenfondsen. De nadruk wordt erop gevestigd dat bij de verwerking van de onderscheiden categorieën van persoonsgegevens rekening moet worden gehouden met een passend niveau en dat deze verwerking enkel kan gebeuren met de nodige vertrouwelijkheid. Dit geeft uitvoering aan het huidige artikel 16 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en blijft ook essentieel onder de algemene verordening gegevensbescherming en wellicht ook onder de federale regelgeving in uitvoering van de algemene verordening gegevensbescherming. Daarnaast worden deze gegevens ook verwerkt, onder meer in het kader van registratie. Het artikel kan echter niet worden beschouwd als een algemene machtiging voor het doorgeven van eender welke informatie die over een bepaalde casus of over de hulp- en dienstverlening in het algemeen beschikbaar is. De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer stuurde ook aan op een verwijzing naar de machtigingsprocedures van de bevoegde sectorale comités. Vanwege de mogelijk wijzigende regelgeving naar aanleiding van de algemene verordening gegevensbescherming is een algemene verwijzing opgenomen naar de regels die van toepassing zijn op de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder worden gespecificeerd.

De informatieoverdracht moet verder ook aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo gaat het enkel om die informatie die noodzakelijk is voor een verantwoorde hulp- en dienstverlening en de continuïteit van de hulp- en dienstverlening. Die noodzakelijkheid moet worden beoordeeld in het kader van de uitoefening van de opdrachten die dit ontwerp van decreet aan het geïntegreerd breed onthaal oplegt. De personen met wie gegevens worden uitgewisseld moeten betrokken zijn bij de hulpverlening en moeten optreden met eenzelfde finaliteit. De uitwisseling van gegevens moet daarenboven steeds worden beoordeeld, rekening houdende met de belangen van de gebruikers waarbij maximaal wordt gestreefd om de gebruikers vooraf over de informatieoverdracht te informeren en hen te vragen of zij met de overdracht instemmen. Als het in uitzonderlijke gevallen niet mogelijk is om de betrokkenen te informeren, dan kan de informatieoverdracht ook zonder voorafgaande informatieverstrekking plaatsvinden. Het gebrek aan instemming brengt de informatieoverdracht evenmin in het gedrang, voor zover de andere voorwaarden vervuld zijn. De gegevensuitwisseling wordt ook beheerst door de bepalingen uit de regelgeving over de bescherming bij de verwerking van persoonsgegevens. Deze bepalingen blijven onverminderd van toepassing. Er wordt altijd naar gestreefd dat de gebruiker akkoord gaat met de verwerking van de gegevens en met de hulpverlening in haar totaliteit.

Artikel 10 van de algemene verordening gegevensbescherming regelt de verwerking van persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten. De actoren moeten, naast strafrechtelijke persoonsgegevens, ook gevoelige persoonsgegevens en persoonsgegevens over gezondheid kunnen verwerken. Gevoelige persoonsgegevens zijn die gegevens waaruit de raciale of etnische afkomst, de politieke opvattingen, de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging of het lidmaatschap van een vakvereniging blijken, alsook de persoonsgegevens die het seksuele leven betreffen. Persoonsgegevens over gezondheid zijn persoonsgegevens die verband houden met de fysieke of mentale gezondheid van een natuurlijke persoon, waaronder gegevens over verleende gezondheidsdiensten waarmee informatie over zijn gezondheidstoestand wordt gegeven. Die gegevens zijn ruimer dan louter medische gegevens. Met de verwerking en uitwisseling van gevoelige gegevens, gegevens over gezondheid en strafrechtelijke gegevens moet voorzichtig worden omgegaan. Daarenboven moeten de Europese en federale regels die worden opgelegd bij de verwerking van deze specifieke categorieën van gegevens, worden gevolgd. Zowel wat betreft de vorm als de wijze waarop de persoonsgegevens worden verwerkt en

uitgewisseld, zullen nadere regels worden bepaald. Daarnaast zullen ook de categorieën van gegevens die worden verwerkt en uitgewisseld, worden bepaald. Bij de uitwerking zal er bijzondere aandacht moeten gaan naar het beperken van het verwerken en uitwisselen van bijzondere categorieën van gegevens. Hoewel wordt bepaald dat er ook gegevens over gezondheid en strafrechtelijke gegevens kunnen worden verwerkt, is deze bepaling enkel bedoeld om een proactief hulpaanbod mogelijk te maken, maar geen vrijgeleide om allerlei gegevens over gezondheid of strafrechtelijke gegevens te verwerken en uit te wisselen. De Vlaamse Regering zal in haar besluit, in haar nota aan de Vlaamse Regering en in noodzakelijke machtigingen motiveren wat de finaliteit en de proportionaliteit van de te verwerken en te delen gegevens zijn.

De preventieve gezinsondersteuning, geregeld in het decreet van 29 november 2013, beoogt een universele dienstverlening, waarbij een basisaanbod aan dienstverlening wordt aangereikt aan elk kind en elk gezin. Aansluitend bestaat een geïntegreerd supplementair aanbod dat aangepast is aan de noden van specifieke gezinnen, waarbij bijzondere aandacht gaat naar de ondersteuning van maatschappelijk kwetsbare groepen. De preventieve gezinsondersteuning beoogt een aanbod dat zich aanpast aan maatschappelijke veranderingen en dat gedifferentieerde antwoorden biedt, waartoe elke ouder en elk kind toegang hebben. De preventieve gezinsondersteuning staat voor een kwaliteitsvol en laagdrempelig aanbod vanuit het perspectief van de beoogde doelgroep. Het is duidelijk dat deze opdracht, gerealiseerd vanuit een lokaal samenwerkingsverband, niet los kan worden gezien van het Sociaal Huis en het geïntegreerd breed onthaal. Het Sociaal Huis, geïntegreerd breed onthaal en de Huizen van het Kind, al dan niet in elkaar geïntegreerd, alle drie aangestuurd door het lokaal sociaal bestuur, vormen een op elkaar afgestemd geheel van doelstellingen en acties in het verhogen van de toegankelijkheid van de sociale hulp- en dienstverlening en de strijd tegen onderbescherming.

4. Operationeel - vermaatschappelijking

Een andere keuze op het operationele niveau is lokaal inzetten op de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening. Hiermee wordt een verschuiving in de samenleving beoogd waarbij kwetsbare mensen met al hun mogelijkheden en kwetsbaarheden een eigen zinvolle plek in de samenleving kunnen innemen. Waar nodig worden ze ondersteund. De lokale sociale hulp- en dienstverlening verloopt zo veel mogelijk in de samenleving. Vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening impliceert een paradigmashift: voor het bieden van de lokale sociale hulp- en dienstverlening wordt de volledige leefsituatie van een persoon in rekening gebracht. Dat betekent ook dat de lokale sociale hulp- en dienstverlening van de verschillende beleidsdomeinen op een integrale wijze moet worden aangeboden en maximaal moet worden afgestemd op de behoeften van personen. Integrale zorg impliceert gedeelde zorg. Met andere woorden gaat het om een combinatie van zelfzorg, professionele zorg en informele/vrijwillige zorg, waarvan de mate waarin deze drie componenten in een individuele situatie aanwezig zijn, afhankelijk zijn van de zelfredzaamheid van de persoon met een (zorg)behoefte en diens sociale netwerk. Om de paradigmashift te bewerkstelligen wordt de informele en vrijwillige zorg gestimuleerd. Vermaatschappelijking betekent niet dat de overheid zich terugtrekt door haar verantwoordelijkheid af te wentelen op de burger en de samenleving. De overheid speelt nog steeds een belangrijke rol: faciliterend, als oprichter en ondersteuner van informele en vrijwillige zorgnetwerken in de buurt, als financier van organisaties die nieuwe initiatieven ontwikkelen of als organisator van een uitgebreid netwerk aan professionele dienstverlening waar mensen een beroep op kunnen doen wanneer de eigen kracht of de informele zorg in de samenleving tekortschiet. De lokale schaal is bij uitstek de schaal waarop dergelijke initiatieven kunnen functioneren. Vandaar de keuze om dit vermaatschappelij-

kingsbeleid als essentieel onderdeel op te nemen, vanuit de ambitie om de zorg te faciliteren en ingang te doen vinden in alle geledingen van de samenleving, en dit op de meest burger nabije schaal van de gemeente, de buurten en de wijken.

Het lokaal bestuur kan deze opdracht op verschillende manieren realiseren. Zo zou het lokaal bestuur ervoor kunnen opteren om de vermaatschappelijking te realiseren via ingrepen op flankerende beleidsdomeinen. Mogelijke voorbeelden in het kader van de Ruimtelijke Ordening zijn het ontwikkelen van woonzorgzones, waarbij zorgvoorzieningen maximaal worden ingebed in de lokale samenleving. In het kader van het mobiliteitsbeleid kan een lokaal bestuur een toegankelijkheidsbeleid voeren zodat iedereen, ook minder mobiele, vlot toegang kan krijgen tot publieke plaatsen of plaatsen die voor een breed publiek worden opengesteld. In het kader van het huisvestingsbeleid kan er bijvoorbeeld een vergunningsbeleid worden gevoerd zodat aangepaste en op vermaatschappelijking gerichte woonvormen gestimuleerd worden.

Een andere invulling van deze opdracht inzake vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening is heel concreet vervullen via initiatieven van vrijwillige en informele zorg. Lokale besturen kunnen dat zelf organiseren, of lokale actoren en de bevolking ondersteunen en stimuleren om dergelijke initiatieven te organiseren.

Lokale besturen krijgen eveneens de opdracht om sensibiliseringsacties te organiseren die vrijwillige en informele zorg promoten bij de bevolking, om burgers te stimuleren om zelf vrijwillige en informele zorg uit te voeren, en ten slotte, om initiatieven van vrijwillige en informele zorg op te richten, te organiseren en of gebruik te maken van vrijwillige en informele zorginitiatieven.

5. Ondersteuningsbeleid

De artikelen 17 en 19 geven aan op welke manier het ondersteuningsbeleid zal worden gevoerd. Dat kan via de opmaak van Vlaamse beleidsprioriteiten, gekoppeld aan de beheers- en beleidscyclus. Deze beleidsprioriteiten zijn gelinkt aan de bepalingen van dit ontwerp van decreet zoals vermaatschappelijking, verhogen van de toegankelijkheid en tegengaan van onderbescherming. Dit kan via subsidies aan lokale besturen, aan projecten met een experimenteel of vernieuwend karakter of via initiatieven of organisaties die lokale besturen bijstaan en ondersteunen. Het ontwerp van decreet eindigt met toezichts-, wijzigings- en slotbepalingen.

II. Algemene bespreking

Elke Van den Brandt vindt het positief dat er een ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid voorligt. De strategische, tactische en operationele opdrachten die de lokale besturen krijgen, zullen het sociale beleid als geheel versterken. Het is belangrijk dat het ontwerp van decreet vertrekt van een grondrechtvisie.

Als het lokale bestuur bevoegd wordt voor het lokaal sociaal beleid, moet het daarvoor ook de nodige hefboomen hebben. Dat moet worden uitgewerkt in de uitvoeringsbesluiten. Het is echter niet duidelijk of die klaar zullen zijn tegen de start van de nieuwe lokale bestuursploegen, en of dat effectief zal gebeuren in overleg met de sector, zoals aangekondigd in de memorie van toelichting. Een van de mogelijke hefboomen voor het lokale bestuur is om de financiering van de voorzieningen gedeeltelijk afhankelijk te maken van de medewerking aan het lokaal sociaal beleid. Haar fractie volgt dat aandachtig.

Het is goed dat de scheiding tussen de actor- en de regierol erkend wordt in het ontwerp van decreet. De vraag blijft echter hoe die scheiding er zal uitzien. Er is evenmin duidelijkheid over de werkingsprincipes, de erkenning en de financiering van het geïntegreerd breed onthaal. Op basis van het ontwerp van decreet kan men denken dat de lokale besturen alleen eigen diensten kunnen ontwikkelen die complementair of supplementair zijn. Zij vindt het geen goed idee om de private sector aan cherrypicking te laten doen, waarna het lokale bestuur de gaten mag dichten. Ze dringt aan op een visie die rekening houdt met de betaalbaarheid van alle diensten.

De memorie van toelichting zegt herhaaldelijk dat het gaat over de brede toepassing van de mensenrechten. Zij is het ermee eens dat een goed lokaal sociaal beleid ook rekening moet houden met andere aspecten van het beleid, zoals Wonen en Werk. Na advies van de Raad van State is er tussen de eerste en de tweede versie aan artikel 3 echter een definitie toegevoegd die het toepassingsgebied beperkt tot het welzijnsbeleid. Nochtans is de passage waarop het advies van de Raad van State betrekking heeft geschrapt zodat de toegevoegde definitie eigenlijk niet meer nodig is. Daarom dient Groen amendement nr. 1 in dat ertoe strekt die definitie te schrappen. Ook de adviesorganen maken die opmerking. Daarom verwacht ze dat de meerderheid dat amendement goedkeurt.

Dit ontwerp van decreet gaat uit van de vermaatschappelijking van de zorg. Groen vindt dat een positief principe als het correct wordt toegepast. De vermaatschappelijking van de zorg kan echter niet betekenen dat men van de overheid pas formele zorg kan krijgen als het met de informele zorg echt niet meer lukt. Dat is ook de visie van de SAR WGG. De memorie van toelichting benadrukt dat het ontwerp van decreet uitgaat van een brede visie op de vermaatschappelijking van de zorg. Om dat te realiseren in de praktijk, moeten ook de randvoorwaarden vervuld zijn. Het beleid van de federale en de Vlaamse Regering leidt ertoe dat de wachtlijsten blijven bestaan, dat er gebrek is aan voldoende professioneel zorgaanbod en dat mensen die zelf de zorg voor een naaste willen organiseren, hun zorgverloven ingeperkt zien. In dat verband wijst de SERV op de grenzen van de mantelzorger, zowel praktisch als financieel.

Ze ziet een duidelijke link tussen vermaatschappelijking en grondrechten. Als Vlaanderen van de vermaatschappelijking van de zorg een succes wil maken, dan moet er ook een garantie zijn op sociale dienstverlening voor zij die uit de boot vallen. In dit ontwerp van decreet is dat niet het geval. Er is alleen sprake van stimuleren en ondersteunen. Onderbescherming en de garantie op sociale dienstverlening komen alleen aan bod in hoofdstuk 4, en niet in de context van de vermaatschappelijking.

De lokale besturen zijn heel divers. Om de sociale grondrechten te garanderen op het lokale niveau moet dat niveau de nodige inhoudelijke en financiële draagkracht hebben. In dat verband merkt de SAR WGG op dat de extra taken ook uitvoerbaar moeten zijn en dat er voldoende ondersteuning moet zijn. De Vlaamse Regering wil dat dit ontwerp van decreet geen impact heeft op de begroting. Dat is niet mogelijk als ze dit echt wil doen slagen. Dezelfde opmerking geldt voor de data. Het is niet de bedoeling dat elke gemeenten een behoefteanalyse moet maken. Daarom lanceert de minister in de memorie van toelichting een oproep aan de adviesorganen om voldoende data ter beschikking te stellen. Elke Van den Brandt ziet niet in waar voor deze cijfers gezorgd kan worden. Zal de minister tegen 2019 beschikken over deze cijfers?

De verschillende opdrachten van de lokale besturen moeten op elkaar afgestemd worden: de eerstelijnszones, het Sociaal Huis, het Huis van het Kind, het geïntegreerd breed onthaal, en het samenvoegen van OCMW en gemeentebe-

stuur. Daarvoor is niet alleen een sterk gemeentebestuur nodig, maar ook een goed actieplan van de Vlaamse Regering.

Dit ontwerp van decreet heeft geen betrekking op Brussel. Vlaanderen mag immers geen opdrachten geven aan de Brusselse lokale besturen, en daarom wil het een convenant afsluiten met de VGC. Is er daarover al duidelijkheid? Is de minister daarover al in gesprek met de VGC?

Lorin Parys erkent dat de lokale besturen het best geplaatst zijn om vraag en aanbod op lokaal niveau goed in te schatten. Zij staan immers het dichtst bij de burger. Hij vindt het positief dat dit principe verankerd wordt in dit ontwerp van decreet. Voor de lokale besturen is er een centrale regierol weggelegd. Eventuele drempels worden weggewerkt, onder meer door de integratie van het OCMW in het gemeentebestuur.

Het is de bedoeling dat de rol van het lokale bestuur als aanbieder van sociale hulp- en dienstverlening duidelijk gescheiden is van de rol als regisseur. Hoe wil men dat precies doen? Wat zal er gebeuren als een lokaal bestuur die regel overtreedt? In dat verband geeft hij twee voorbeelden uit zijn eigen stad.

Zo is de stad Leuven aanbieder van kinderopvang, naast private aanbieders. Op een bepaald ogenblik kan de stad anderhalf miljoen euro vrijmaken voor kinderopvang. Ze beslist om dat geld te gebruiken om het aantal kinderen per begeleider in de stedelijke kinderopvang te beperken tot zes, tegen acht in de private opvang. Dat betekent dat ze haar regierol niet kan scheiden van haar rol als aanbieder. Ze kiest er niet voor om over het hele grondgebied te evolueren naar bijvoorbeeld zeven kinderen per begeleider. Het uiteindelijke resultaat is dat de stedelijke kinderopvang een groot concurrentieel voordeel verwerft. Wie kan er vaststellen of de scheiding tussen beide rollen hiermee wordt overtreden? Hoe kan men dat sanctioneren?

Het Leuvense stadsbestuur merkt geregeld op dat er in de stad onvoldoende kinderopvang is en dat de stad daarvoor onvoldoende geld krijgt. Tegelijk kan het zorgbedrijf langs een invalsweg in Aarschot, dat zelfs geen aangrenzende gemeente is, op een grote affiche reclame maken voor de Leuvense kinderopvang. Waar is de scheiding tussen actor en regisseur in dit voorbeeld? Zal het ontwerp van decreet op dat vlak meer duidelijkheid brengen?

Het Sociaal Huis is een neutraal punt waar iedereen terecht kan voor een objectieve doorverwijzing naar de juiste ondersteuning. Daarom is het positief dat de rol van het Sociaal Huis centraal wordt gesteld in dit ontwerp van decreet. De spreker kijkt ook uit naar de evaluatie van de proefprojecten geïntegreerd breed onthaal. Voorts benadrukt hij dat men de planlast zo veel mogelijk moet beperken en dat men de lokale autonomie moet respecteren.

Katrien Schryvers brengt in herinnering dat de lang aangekondigde inkanteling van het OCMW in de gemeente onlangs vastgelegd werd in het decreet over het lokaal bestuur. Tijdens de bespreking in de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid formuleerden critici de vrees dat het sociaal beleid hierdoor aan belang zou inboeten (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1353/7). Anderen verwachtten van deze maatregel vooral sterke efficiëntiewinsten in het personeelsbeleid.

Op basis van haar lokale ervaring staat ze positief tegenover deze inkanteling. Zoersel is meer dan tien jaar geleden ingestapt in een integratie-oefening tussen gemeente en OCMW. Dat bleek een geweldig middel voor het voeren van een sterker sociaal beleid. Dit ontwerp van decreet verankert het belang van een

sterk lokaal sociaal beleid. Lokale besturen krijgen belangrijke hefboomen aangereikt om dat sociaal beleid te integreren en meer diepgang te geven.

Een centrale opdracht hierbij is de vermaatschappelijking van de zorg. De lokale besturen kunnen een belangrijke rol opnemen op het vlak van beeldvorming en sensibilisering door projecten te ondersteunen, door zelf initiatieven te nemen om mensen met zorgnoden te integreren in een leefgemeenschap en door partners samen te brengen in een lokaal overleg.

Een tweede opdracht is het aanbod afstemmen op de lokale behoeften in een zorgstrategisch plan. Zoersel heeft op dat vlak pionierswerk verricht door alle lokale zorgactoren samen te brengen om een visie uit te schrijven voor de komende jaren. Dat heeft een ongeziene dynamiek op gang gebracht. Alle actoren hebben geprobeerd om de zorgnoden in te vullen, zonder zich concurrentieel op te stellen en zonder blinde vlekken. De zorgpartners hebben vastgesteld dat de problematieken ongeacht de zorgnood vaak dezelfde zijn. Dat geldt onder meer voor het zelfstandig wonen en voor het zoeken naar een zinvolle dagbesteding. Die dynamiek heeft geleid tot een engagementsverklaring en tot een aantal concrete projecten. Ze is tevreden dat het ontwerp van decreet een begin van antwoord geeft op de vraag hoe het Vlaamse erkenningsbeleid zich daarop kan enten. Het gevolg van een dergelijk overleg tussen alle actoren in de zorg is ook dat er op lokaal vlak werk wordt gemaakt van ontkokering.

De mogelijkheid van bovenlokale samenwerking tussen lokale besturen wordt expliciet vermeld in dit ontwerp van decreet. Hoe ziet de minister dat? Is er een wisselwerking met de eerstelijnszones?

Sinds juni 2017 werkt Zoersel ook aan het geïntegreerd breed onthaal in een van de proefprojecten. Daarmee kunnen alle inwoners op een laagdrempelige manier georiënteerd worden naar de juiste zorg om te voorkomen dat ze eenzelfde zorgvraag op verschillende plaatsen moeten stellen. Men wil ze ook motiveren om bepaalde zorgsituaties aan te reiken, zodat het geïntegreerd breed onthaal meer proactief kan optreden. Het samenwerkingsverband dat het geïntegreerd breed onthaal moet realiseren, moet minstens het OCMW, het CAW en de erkende diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen omvatten. Er zijn belangrijke verschillen tussen de proefprojecten inzake de uitwerking van de projecten en de participatie van de partners. Hoe zal de evaluatie van de proefprojecten verlopen? Zal de vrijheid bij de concrete invulling blijven bestaan? Het is positief dat de Huizen van het Kind expliciet worden benoemd als belangrijke actor.

Artikel 19 voorziet in een subsidiemogelijkheid voor experimentele en innovatieve projecten. Katrien Schryvers is ervan overtuigd dat nieuwe en experimentele projecten van onderuit kunnen groeien.

De gemeente is actor en regisseur, en moet beide rollen van elkaar kunnen scheiden. Het ordewoord op dat vlak is vertrouwen. Dat vertrouwen kan men winnen door transparantie over de te realiseren doelstellingen, de eigen rol als actor en het financiële. Als dat niet lukt, dan beschouwen de andere actoren het lokale bestuur als een concurrent. Het is beter om de talrijke blinde vlekken in te vullen dan om concurrentieel te staan tegenover elkaar.

Het ontwerp van decreet geeft een aantal opdrachten aan de lokale besturen, maar laat de invulling daarvan redelijk vrij. Er wordt een goed evenwicht gevonden tussen de autonomie van de lokale besturen en het realiseren van een aantal Vlaamse beleidsdoelstellingen.

Ze roept de gemeenten op om spoedig aan de slag te gaan met het geïntegreerd breed onthaal, de zorgstrategische planning en de vermaatschappelijking van de zorg. Daarbij moet bijzondere aandacht gaan naar de meest kwetsbare burgers. Men moet ook oog hebben voor de diversiteit aan gezinssituaties. Zo zal de integratie van het OCMW in de gemeente leiden tot meer zorgende gemeenten en zal de vermaatschappelijking van de zorg een evolutie naar zorgende gemeenschappen op gang brengen.

Freya Saeys vindt het belangrijk dat de lokale overheid, in overeenstemming met het regeerakkoord, erkend wordt als een cruciale partner in het welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid. De lokale overheid staat het dichtst bij de burger en wordt als eerste geconfronteerd met specifieke problematieken. Ze kan ook het best lacunes in de dienst- en zorgverlening vaststellen op het eigen grondgebied. Ze is ook het best toegankelijk voor de burgers. Daarom is het positief dat het Sociaal Huis gezien wordt als een herkenbaar aanspreekpunt. Dat Sociaal Huis is voor veel mensen een bekende waarde. Daar zal het geïntegreerd breed onthaal worden georganiseerd dat mensen op een neutrale wijze moet toeleiden naar de zorg- en hulpverlening van hun keuze.

Een belangrijk issue in dit ontwerp van decreet is de scheiding tussen de actor- en regisseursrol. Die scheiding moet duidelijk zijn. Vandaag ligt de focus vooral op de lokale overheid. De memorie van toelichting vermeldt methodieken om die scheiding te realiseren. Er is minder aandacht voor de dubbele rol van de partners van het geïntegreerd breed onthaal, als adviseur en actor. Daarbij denkt ze niet alleen aan de lokale overheid, maar ook aan mutualiteiten en CAW's. Ook die dubbele rol kan een gevaar zijn voor de objectiviteit van de toeleiding.

De zorgvrager moet de regie van zijn leven meer in eigen handen krijgen. Dat betekent niet alleen dat hij de kans moet krijgen om een vrije keuze te maken, maar ook dat hij goed geïnformeerd moet zijn. In een zorgsituatie is de vrije keuze des te belangrijker omdat daar heel wat barrières op het vlak van privacy doorbroken worden.

De afstemming van het lokale sociale zorg- en hulpaanbod op de lokale noden is een mooi principe. De instrumenten die dat mogelijk moeten maken liggen echter vaak op andere niveaus. Het is positief dat de Vlaamse Regering per sector kan bepalen in welke mate en hoe de programmatie wordt afgestemd op het lokaal sociaal beleid. Om frustratie bij de lokale overheden te voorkomen is het belangrijk om een goede wisselwerking te organiseren tussen het erkennings- en subsidiëringsbeleid van de Vlaamse overheid en de lokale sociale doelstellingen. Dergelijke frustraties bestaan al in de sector van de kinderopvang. De lokale overheid kan adviezen uitbrengen over de tekorten. Tegelijk stelt ze echter vaak vast dat de organisatoren in de gemeente geen vergunning ontvangen of dat de vergunning wordt toegekend aan een andere organisator dan degene die zij positief had geadviseerd.

De Vlaamse Regering streeft naar automatische rechtentoekenning. Veel mensen krijgen niet waar ze recht op hebben, omdat ze van het bestaan ervan niet op de hoogte zijn of omdat ze niet in staat zijn om de nodige stappen te zetten. Dit geldt niet alleen voor kwetsbare groepen. De automatische rechtentoekenning is een niet te onderschatten opdracht. Het succes van het geïntegreerd breed onthaal kan in belangrijke mate afgemeten worden op basis van het realiseren van deze opdracht.

De vermaatschappelijking van de zorg en de ondersteuning van vrijwillige en informele zorg zijn belangrijke opdrachten voor het lokale bestuur. Dat niveau heeft namelijk een goede terreinkennis en is beter geplaatst om de bewoners te motiveren om zorg te dragen voor elkaar. *Freya Saeys* hoopt dat de lokale

overheid in gesprek zal gaan met mantelzorgers. De goed bedoelde initiatieven voor de ondersteuning van mantelzorgers zijn niet altijd effectief omdat de juiste randvoorwaarden ontbreken. Lotgenotencontacten voor mantelzorgers zijn alleen haalbaar als er iemand is die ondertussen op de zorgbehoevende kan passen.

Het ontwerp van decreet benadrukt meermaals dat de lokale besturen hun opdrachten kunnen realiseren door hun krachten bovenlokaal te bundelen.

De lokale overheden vragen doorzettingsmacht om hun regierol waar te maken. Dat moet worden uitgeklaard per sector. In dat verband was er sprake van het afsluiten van een convenant tussen de lokale en de Vlaamse overheid, waarbij een deel van de middelen van de voorzieningen gekoppeld zou worden aan het formuleren van lokale doelstellingen. Kan de minister dat verder toelichten?

De rol van de Huizen van het Kind in het geïntegreerd breed onthaal wordt benadrukt. Freya Saeys vreest dat de overvloed aan lokale huizen tot verwarring zal leiden. Daarom hoopt ze op integratie.

Artikel 8 bepaalt per sector in welke mate en hoe de programmatie wordt afgestemd op het lokaal sociaal beleid. Dat heeft betrekking op de diensten en voorzieningen met een werkingsgebied in een of meerdere gemeenten. Daarbij dient het lokale bestuur zijn rol als regisseur en als actor te scheiden. Datzelfde artikel 8 bepaalt ook dat de Vlaamse Regering per sector in de erkennings-, vergunnings- en subsidievoorwaarden van de diensten en voorzieningen, bepalingen kan opnemen over hun bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen en acties van het lokaal sociaal beleid. Kan de minister dat toelichten?

Bart Van Malderen heeft een aantal interessante passages gevonden in het ontwerp van decreet. Over de scheiding tussen de regierol en de actorrol van de lokale besturen is hij wellicht minder kritisch dan de N-VA en Open Vld. Hij vindt dat dit ontwerp van decreet een helder kader creëert om die rollen op een strategisch, tactisch en operationeel niveau vast te leggen. Dat wordt verduidelijkt in de memorie van toelichting. Zo kan er een oplossing worden gevonden voor de problemen die worden geschetst in de voorbeelden. Men kan namelijk verwijzen naar principes als subsidiariteit of lokale autonomie. Lokale autonomie wordt in dit ontwerp van decreet voor het eerst geconcretiseerd als doorzettingsmacht, een begrip dat vrij goed gedefinieerd wordt. Zo kan een lokaal bestuur een aantal eigen accenten leggen, bijvoorbeeld op het vlak van kwaliteit.

Hij heeft ook een aantal belangrijke principes teruggevonden over het geïntegreerd breed onthaal. Het streven naar automatische rechtentoekenning op het lokale niveau is belangrijk in het kader van de armoedebestrijding. Ook belangrijke principes zoals administratieve vereenvoudiging en proactief handelen zijn ingeschreven. De vraag van mevrouw Schryvers over de afstemming tussen eerstelijnszones en lokaal sociaal beleid krijgt een concreet antwoord in de memorie van toelichting. Op dat punt is hij minder kritisch dan de partijgenoten van de minister.

Het verdient aanbeveling om voor het lokaal sociaal beleid te vertrekken vanuit het begrip grondrechten. De middelen voor het realiseren ervan worden op het terrein echter uiteenlopend ingevuld. In de memorie van toelichting zegt de minister dat sommige lokale besturen de grondrechten minder goed invullen dan andere. Dat komt ook terug in het advies van de SAR WGG en de SERV. Hoever kan men de diversiteit rekken? Op dit vlak moeten veel zaken nog geregeld worden in de uitvoeringsbesluiten. De aanpak per sector zal de transparantie niet ten goede komen. In de memorie van toelichting leest hij dat artikel 4 aan het lokale bestuur vraagt om binnen het meerjarenplan specifieke aandacht te besteden aan een integraal en inclusief lokaal sociaal beleid. In alle beleidsdo-

meinen waarvoor het lokale bestuur mee verantwoordelijk is, moet er aandacht zijn voor de effecten van dat beleid op de positie en de kansen van mensen die de doelgroep uitmaken van het lokaal sociaal beleid. Welke middelen heeft de burger om zijn grondrechten af te dwingen als die niet gerealiseerd worden door de invulling die aan deze passage wordt gegeven? Op dat vlak schiet dit ontwerp van decreet tekort. De decreetgever moet scherp formuleren. Onduidelijke formuleringen leiden tot discussie.

De SAR WGG en de SERV staan achter de principes in dit ontwerp van decreet, maar vragen naar concrete hefboomen om die in de praktijk om te zetten. De Vlaamse Regering antwoordt daarop dat ze subsidies kan geven, dat ze kan werken met experimenten en projecten, en dat ze de lokale besturen zal helpen met het verzamelen van data. Hoe is dat te rijmen met de verklaring dat dit ontwerp van decreet geen impact zal hebben op de begroting? Met experimenten en projecten kan men vernieuwing stimuleren. Het is echter geen goed idee om op basis daarvan grondrechten in te vullen. Dat vergt een sterke financiering die de lokale besturen de nodige bestuurskracht geeft om hun ambities te realiseren.

Voor de vermaatschappelijking van de zorg verwijst hij naar de vraag om uitleg van de heer Bertels over de verkenning van de Studiedienst van de Vlaamse Regering 'Het economisch welzijn en de economische waarde van Vlaamse mantelzorgers' (*Hand. VI.Parl. 2017-18, nr. C99*), en naar de opmerkingen van de SAR WGG, die het positief vindt dat er een hoofdstuk besteed wordt aan vermaatschappelijking van de zorg, maar waarschuwt niet af te glijden naar een systeem waarbij formele zorg en ondersteuning pas ingeroepen kunnen worden na uitputting van de eigen mogelijkheden en die van het informele netwerk.

Over de uitwisseling van gegevens merkt de Raad van State op dat dit ontwerp van decreet de categorieën moet vermelden waarvan de gegevens uitgewisseld zullen worden. De Vlaamse Regering motiveert onvoldoende waarom ze niet ingaat op deze opmerking. De motivering komt erop neer dat het te moeilijk is. De subcategorieën worden wel opgesomd, maar zonder duidelijke motivering. Dat maakt dit belangrijke ontwerp van decreet kwetsbaar.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat een aantal punten terecht is aangehaald. Dit ontwerp van kaderdecreet moet de grondwettelijk gegarandeerde en vurig verdedigde lokale autonomie en de ambitie om te sturen en te stroomlijnen met het Vlaamse beleid in evenwicht houden. Dat de lokale overheden divers zijn verklaart waarom dit ontwerp van decreet samenwerking nadrukkelijk stimuleert. Er is bijvoorbeeld gevraagd wat er gebeurt als een gemeentebestuur dit niet aankan of niet uitvoert. Het antwoord luidt dat ofwel de Vlaamse overheid als keizer-koster bepaalt wat moet en wat niet mag, wat botst met de lokale autonomie. Ofwel wordt naar een evenwicht gezocht binnen dit kader.

De VVSG is tevreden over de aanpak. De optie om een nieuw decretaal kader te ontwikkelen voor het lokaal sociaal beleid op het ogenblik dat het decreet over het lokaal bestuur is goedgekeurd, wordt aldus waargemaakt. Dat aangepaste kader is nodig omdat in de volgende lokale zittingsperiode OCMW en gemeentebestuur geïntegreerd worden. Omdat dit moet worden ingepast in de lokale beleidscyclus, moet het kader op tijd af zijn. Er moet worden overlegd met de VVSG over de gewenste ondersteuning wanneer de nieuwe lokale besturen aantreden.

Vlaanderen kijkt consequent hoe het de lokale besturen ook met data kan ondersteunen. Met het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid wordt onderzocht hoe de resultaten van de gezondheidsenquêtes lokaal vertaald kunnen worden. Kaarten over de participatie aan screeningsprogramma's bevatten steeds meer lokale gegevens. De informatieverzameling in het

beleidsdomein WVG wordt stelselmatig op een lokale leest geschoeid, ook om aldus het lokale niveau aan te zetten om een eigen beleid te voeren.

Wat relevant is voor de lokale besturen, wordt in de uitvoeringsbesluiten aan dit decretale kader aangepast. Deze ambitie omzetten in beleid veronderstelt doorzettingsvermogen en tools. Tal van regelgeving beschouwt de lokale overheid als essentiële partner. Toen de CAW's zijn versterkt om de vluchtelingencrisis aan te pakken, is gevraagd daarover akkoorden af te sluiten met de lokale overheid. Eerstelijnszones mogen enkel gevormd worden in overleg met de lokale besturen. In de oproep om de rechtstreeks toegankelijke hulp te versterken voor de integrale jeugdhulp, wordt de lokale overheid als mogelijke kernpartner naar voren geschoven. Voor het eerst moet de gespecialiseerde jeugdhulp geïntegreerd worden in het maatschappelijk werk van de OCMW's. Bij de Huizen van het Kind worden de lokale overheden systematisch betrokken. Over de voorschoolse kinderopvang moet de lokale overheid adviseren. Dat zal per sector worden bekeken omdat de sectoren onderling te sterk verschillen. Er wordt alles aan gedaan om dit op tijd af te hebben, maar een en ander moet sporen met andere decretale werkzaamheden.

Daartegenover staat dat de lokale overheid een betrouwbare partner moet zijn. Ook in de discussie over de scheiding tussen de actor- en regierol is vertrouwen essentieel. Alle partners moeten er vertrouwen in hebben dat de lokale overheid haar regierol correct speelt. Als dat zo is, kan de Vlaamse overheid deze regierol verankeren in haar uitbreidingsbeleid of financiering van de sectoren.

In het ontwerp van decreet staat niet dat de actorrol een subsidiaire rol is. Er wordt bevestigd dat het openbaar bestuur actor kan zijn. Deze rol is vaak historisch tot stand gekomen. De integratie van OCMW in het gemeentebestuur zet veel besturen ertoe aan na te denken over de diensten die ze zelf beheren en uitbaten. Het ontwerp van decreet doet daar geen uitspraak over omdat dit niet lineair bepaald kan worden.

Het is duidelijk dat een openbaar bestuur tegelijk actor en regisseur kan zijn. Dergelijk organisatiemodel vereist functiescheidingen waar nodig. Het voorbeeld dat de heer Parys aanhaalt is niet nieuw. Er zijn lokale overheden die woonzorgcentra uitbaten en met hun personeelsinvesteringen de wettelijke minima overschrijden. Dat moet transparant gebeuren. Het komt de directie van dat woonzorgcentrum niet toe de zorgstrategische planning voor die gemeente op te stellen. De directie is slechts een actor die samen met alle andere stakeholders betrokken moet worden bij de besluitvorming over het zorgstrategische plan.

De Vlaamse financiering van de lokale overheid verloopt via het Gemeentefonds. Als het gaat over de financiering van kinderopvang, residentiële ouderenzorg of andere door het Vlaamse niveau gefinancierde diensten, geldt de redenering dat Vlaanderen de sector correct financiert. De beslissing om dat lokaal te versterken, komt niet in conflict met de scheiding tussen actor- en regierol.

Vermaatschappelijking dreigt een containerbegrip te worden. In essentie betekent vermaatschappelijking dat goede zorg- en hulpverlening niet overeenkomt met de strikt medische definitie van goede zorg. Bij de ondersteuning van kwetsbare mensen geldt de vraag of het helpt hen te laten participeren aan de samenleving vanuit de overtuiging dat betrokken- en verbondenheid essentieel zijn voor de levenskwaliteit. Vermaatschappelijking geeft de overheid niet het alibi om zich terug te trekken. Dit ontwerp van decreet baseert zich op de definitie van de SAR WGG. Het is belangrijk dat het lokale bestuur uitdrukkelijk benoemd wordt. De lokale overheid kan als enige niveau dicht bij de mens verbinden in het leven van elke dag. Op die manier blijft het welzijnsbeleid niet

beperkt tot professionals door een appel te doen op alle mogelijke actoren om deze missie waar te maken.

De link met de grondrechten betekent niet dat de grondrechten afdwingbaar worden ten aanzien van het lokale bestuur. De invulling van de grondrechten wordt immers overgelaten aan alle bevoegde overheden.

De meest fundamentele verankering van de lokale besturen is de realisatie van de eerstelijnszones. In bepaalde regio's is dat een opportuniteit om het welzijnsbeleid onderling af te stemmen. Bepaalde zaken zijn danig specifiek dat een klein lokaal bestuur er niet aan toekomt. In bepaalde regio's zijn in de loop der jaren reeds samenwerkingsinitiatieven in de welzijnssector tot stand gekomen. Dat verdwijnt niet door dit ontwerp van decreet. Lokale besturen hebben de autonomie om zich te organiseren.

Het ontwerp van decreet maakt het mogelijk projecten te financieren en programmaties aan te passen rekening houdend met de lokale planningsvisie. Daarover wordt structureel overlegd met de VVSG. De inspanningen van de provincies om overleg te faciliteren worden na de overheveling van de provinciale ambtenaren voortgezet.

Autonomie betekent ook financiële verantwoordelijkheid. De finale vraag is wie de lokale prioriteiten bepaalt. Betekent een stijging van de vraag naar schuldhulp dat de Vlaamse overheid die moet betalen? Het is een interessante redenering maar de lokale overheid draagt zelf ook een deel van de verantwoordelijkheid omdat ze mee bepaalt wat prioritair is. Dat wordt een van de uitdagingen bij de vorming van nieuwe lokale meerderheden. Integratie biedt opportuniteiten omdat vermaatschappelijking betekent dat hulpverlening geïntegreerd verloopt.

Het geïntegreerd breed onthaal moet worden uitgewerkt en moet leiden tot operationele resultaten. Het is geen nieuwe voorziening, maar de ambitie is om het netwerk van alle partners met een eerstelijns onthaalfunctie, ongeacht de reglementaire basis daarvan, te sluiten zodat het proactief kan werken, ingezet wordt in de belangrijke strijd tegen onderbescherming, en de te verwachten competenties eenduidig zijn. De partners moeten afspreken hoe de backoffice georganiseerd wordt met het oog op onderlinge versterking en complementariteit. Deze ervaring kan op de Sociaalwerkconferentie omgezet worden in reglementaire opties.

De constructie die in dit ontwerp van decreet naar voren wordt geschoven is de beste optie om beleid te voeren in Brussel. Vlaanderen is niet bevoegd zich daarover uit te spreken maar dit ontwerp van decreet zorgt voor een instrument.

De Raad van State maakt opmerkingen over gegevensdeling. Machtigingen zullen per sector verleend worden omdat elke sector een andere benadering veronderstelt. Er wordt werk gemaakt van een ontwerp van decreet dat alle decreten aanpast aan de algemene verordening gegevensbescherming.

Elke Van den Brandt ziet marge tussen de lokale overheid als partner benoemen en de lokale overheid doorzettingsvermogen verlenen. Niet alle voorbeelden zijn goed gekozen. Allicht had de Vlaamse Regering zelf meer doorzettingsvermogen moeten tonen bij het afbakenen van de eerstelijnszones.

Wat minister Vandeuren over de bevoegdheidsverdeling in Brussel zegt, is correct. De vraag is echter of er al onderhandeld wordt met de VGC over een convenant. Of zal het lokaal sociaal beleid uitgevoerd worden zoals dat thans verloopt?

Dat het Sociaal Huis verplicht wordt, is een goede zaak. Het komt evenwel de Vlaamse Regering toe nadere regels te bepalen. Ze hoopt dat er voor de start van de nieuwe legislatuur heldere en gedragen uitvoeringsbesluiten zijn. Dit ontwerp van decreet moet worden uitgevoerd maar op dit ogenblik blijft te veel vaag.

Jan Bertels is tevreden met de uitleg over de rol van actor en regisseur van de publieke sector, die een meerwaarde kan bieden als actor in de sociale beleidsdomeinen.

Artikel 8, §2 maakt bovenlokale samenwerking mogelijk, en bepaalt voorzichtig dat de programmatiecijfers samengegeld kunnen worden. Met het oog op de nieuwe beheers- en beleidscyclus is het belangrijk te weten wanneer dat zal gebeuren.

Bart Van Malderen zegt dat de minister met zijn verwijzing naar keizer-koster de reikwijdte mist van zijn betoog over het spanningsveld tussen grondrechten en de lokale overheid, maar ook van dat van de SAR WGG en de SERV. Autonomie moet betekenen dat het lokale niveau over de vrijheid beschikt om een aantal keuzes te maken. Thans wordt die vrijheid financieel beperkt. Het lokale niveau moet keuzes maken en voor de burger heldere prioriteiten stellen. Dit ontwerp van decreet beschrijft enkele principes en schuift bepaalde ambities naar voren, maar als de invulling ervan op zich laat wachten zullen frustraties rijzen. De SAR WGG zegt dat expliciet in zijn advies. De SERV somt randvoorwaarden op waaraan niet is voldaan. De spreker is daar ongerust over.

Het toekomstige ontwerp van decreet waarnaar de minister verwijst in zijn antwoord op de opmerkingen van de Raad van State, is er nog niet waardoor dit ontwerp van decreet gedeeltelijk wankelt en de minister voorbijgaat aan de opmerking van de Raad van State.

Dit ontwerp van decreet moet als een opstap beschouwd worden eerder dan een 'race to the bottom'. De spreker is het niet eens met de opmerking dat gemeenten die meer investeren dan de minimale personeelsnorm, de markt verstoren.

Zullen de uitvoeringsbesluiten klaar zijn op 1 januari 2019, het ogenblik waarop de nieuwe lokale besturen werk moeten maken van nieuwe bestuursakkoorden?

Minister *Jo Vandeurzen* screent wat er mogelijk is. Voor een aantal sectoren is de snelheid van optreden afhankelijk van andere nieuwe decretale bepalingen of van ontwikkelingen op andere bestuursniveaus. Er zijn niet alleen de uitvoeringsbesluiten, ook in oproepen moeten de nodige bepalingen opgenomen worden. Dit wordt een permanente oefening die allicht niet af moet zijn volgens de vernoemde timing. Ook het uitbreidingsbeleid in de verschillende sectoren speelt een rol. In de kinderopvang wordt aan een nieuw programmatie-instrument gewerkt. Pas als dat er is, kan de rol van de lokale overheid worden bepaald.

Artikel 8 zorgt voor een decretale basis. Er wordt per sector nagegaan hoe dat moet worden waargemaakt. De programmatie voor de kinderopvang werkt met regio's maar dat volstaat niet, onder meer doordat, zoals de heer Parys aangeeft, pendelaars met kinderen voor een vertekend beeld kunnen zorgen. Hetzelfde geldt voor de behoeften in het kader van de Vlaamse sociale bescherming. Het Steunpunt WVG onderzoekt dat. Voor de residentiële ouderenzorg wordt dat bekeken op basis van de huidige besluiten, die samenvoegen mogelijk maken. In die sector moet niet alleen het belang van de lokale overheid in rekening worden gebracht, maar ook de gewenste mogelijkheden. Met de sector wordt onderzocht wat haalbaar is. Een algemeen antwoord is niet mogelijk.

Elke overheid moet de Grondwet respecteren. Het is een belangrijke stap vooruit dat het sociaal beleid getoetst wordt aan de vraag of het de grondrechten helpt te realiseren.

De gesprekken met Brussel zijn nog niet afgerond. Er zijn al contacten geweest over de uitvoering van dit ontwerp van decreet.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 en 2

De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen eenparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 3

Amendement nr. 1 van Elke Van den Brandt strekt ertoe punt 10° te schrappen.

Elke Van den Brandt is van oordeel dat dit ontwerp van decreet zich niet kan en mag beperken tot het beleidsdomein WVG. Uiteraard zal dit beleidsdomein altijd een cruciale plaats hebben in het lokaal sociaal beleid, maar ook bijvoorbeeld de beleidsdomeinen Wonen en Werk verdienen een belangrijke plaats in het lokaal sociaal beleid.

Het lokaal sociaal beleid heeft inderdaad betrekking op verschillende beleidsdomeinen. Amendement nr. 1 spreekt over de beleidsdomeinen Wonen en Werk. Waarom dan niet Sport, Cultuur en Jeugd? *Lorin Parys* denkt dat men beter kan vertrekken van het ontwerp van decreet.

Katrien Schryvers kan de redenering van mevrouw Van den Brandt volgen dat dat het sociaal beleid niet verengd mag worden tot het beleidsdomein WVG. Dat gebeurt echter niet. Artikel 3 definieert niet alleen het begrip sector, maar ook de begrippen lokale sociale hulp- en dienstverlening en lokale actoren. Die definities impliceren geen beperking tot het beleidsdomein WVG. Ze verwijzen naar de basisrechten geformuleerd in de artikelen 23 en 24 van de Grondwet. Het lokale niveau is het best geplaatst om deze basisrechten te concretiseren, over alle beleidsdomeinen heen. Amendement nr. 1 is daarvoor echter niet nodig.

In antwoord op dit amendement verwijst *Freya Saeys* naar het motto 'health is in all policies'. Het kan niet de bedoeling zijn om zich specifiek te richten op de beleidsdomeinen Wonen en Werk.

Elke Van den Brandt begrijpt de kritiek van mevrouw Schryvers op het amendement, maar is het er niet mee eens. Het amendement schrapt immers een passage die een beperkend effect heeft en die verder geen nut heeft.

De N-VA en Open Vld willen dit niet beperken tot Wonen en Werk. Dat staat echter niet in het amendement. Het amendement schrapt de beperking tot Welzijn, en vraagt alleen om de sector niet te definiëren. In de motivatie worden de beleidsdomeinen Wonen en Werk als voorbeeld aangehaald. Op die manier vermijdt ze dat ongewild beperkingen worden opgelegd waardoor health in all policies niet mogelijk is.

De definitie in artikel 3, 10°, is volgens minister *Jo Vandeurzen* nodig om in artikel 8 de Vlaamse Regering het mandaat te geven alle regelgeving aan te passen aan dit ontwerp van decreet. De definitie betekent niet dat vermaat-

schappelijking of lokaal sociaal beleid beperkt is tot deze sector. Artikel 3 definieert lokaal sociaal beleid breed door op veel actoren een beroep te doen en door een link te leggen met de grondrechten.

De Raad van State maakt een opmerking over de bevoegdheid die de Vlaamse Regering zichzelf toekent om wijzigingen door te voeren. Omdat op die opmerking is ingegaan, is de definitie in artikel 3, 10°, overbodig, aldus *Elke Van den Brandt*. In artikel 8 worden sector, erkennings-, vergunnings- en subsidievoorwaarden vermeld. Het is te betreuren dat 'sector' in deze context beperkt wordt tot de welzijnssector. Er worden onbewust grenzen opgelegd.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de definitie in artikel 3, 10°, nodig is gezien de machtiging die in artikel 8 wordt verleend om de besluiten in de sectoren aan te passen.

Het lijkt *Elke Van den Brandt* interessant om dat ook te doen in andere bevoegdheidsdomeinen.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat dit ontwerp van decreet gaat over de sectoren die onder het beleidsdomein WVG vallen. Elk decreet kan randvoorwaarden opleggen voor de lokale bevoegdheden. Artikel 8 verleent de Vlaamse Regering daartoe een mandaat. Het begrip sector moet worden gedefinieerd omdat het om de sectoren van het beleidsdomein WVG gaat.

Elke Van den Brandt is van oordeel dat de Vlaamse Regering een breder mandaat moet krijgen.

Amendement nr. 1 wordt met 1 stem tegen 10 bij 1 onthouding niet aangenomen.

Artikel 3 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 4 tot en met 26

De artikelen 4 tot en met 26 worden zonder opmerkingen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

IV. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Bart VAN MALDEREN,
voorzitter

Martine Taelman
Lorin Parys,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

CAW	centrum algemeen welzijnswerk
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
SAR WGG	Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)